

Fabio Pusterla

POKRETI NA VODI

DANI SU PUNI ŠPILJA I TIGROVA

Ako se grana zaglavljena između kamenja spustila
nizvodno, prešavši težak put,
i ti je podižeš
kao lovački trofej, koji se boji
u crveno i žuto,
u boje tigra i zmaja;
ako ti pljosnati kamen
pripoveda svoju priču o krznu
sivog vuka
ili o brodolomu na obalama
Luganskog mora koje bi, uostalom,
bilo jezero ali nije;
ako sam zaista hteo da napišem o tebi
nešto drugo što je izgledalo tako jasno, kristalno,
a zapravo i u mišljenje
uspevaš da uneseš zbrku, i nikada nisi
razborit i miran; to znači
da je svet zvučniji i pustolovniji,
noći duge od krikova
a dani puni špilja i tigrova,
gde treba puno hrabrosti da bi se krenulo
u potragu za zlatnom granom ili svetlosnim
kamenom, ametistom ili turmalinom.

DVE JEDRILICE NAD LIONOM

Za Beatris de Žirke

Jedrilice, kada kruže
jezikom vetra i
bele premeštaju vazuh prelazeći
viseće ravnice i tišine, jedrilice
gledaju ka nama koji smo na zemlji,
teški. Ali, možda nas ne vide; savršeni
crtež ukazuje se onom
ko gleda odozgo. Linije i linije
poljâ i rečnih tokova, zelenkasti
prelivi, i belina
kuća i oni široki
krugovi puteva i tračnica.
Sve se miri u geometriji, neka muzika
sažima svet, možda. Pa ipak, ovde dole
mi to dobro znamo: ne vide nas. Pada
ruka koja je ocrtavala suvišan
pozdrav, i vraća se
napetoj niti danâ, izmaglici.

Ali mi, kad pomislimo kako lete, to pomaže.

MESEC KOJI PLEŠE

I sada iza letnjih oblakâ i izmaglice
izgleda da se naslućuje kretanje svetlosti,
kao da neka sfera bledog sjaja pravilno
kruži duž zaklonjene elipse.

Svetionikâ na grebenu? Mesec koji pleše? Signali?

Trava je sveža, noć široka i mrkla. Ulica
pusta, bez svetla ili odgovorâ. Nebo zatvoreno.
Sijaju uzvične crvene bobice
pod poslednjim bleskovima leta.

BELI ČAMAC

Potrebni su posebni uslovi
svetla i vetra i oblakâ iznad jezera. Mnogo sivog.
Kroz prorez, po strani,
mogao bi onda da padne zrak,
ili nešto manje, odblesak;
kada bi prošao čamac, klancajući
kao neko ko probija put u svakodnevnom životu
s mukom, bez suvišnih nada, nasumice,
pokunjeni čamčić,
zakratko bi bio zaslepljujući, blistavo beo.

POKRETI NA VODI

Nakon snega, slabog,
galebovi ostaju na vodi
ščućureni. Možda spavaju
ili bdiju. Ili ih zaslepljuje
taj rasuti sjaj, bistro jezero.
Ali onda, bez vidljivog povoda,
poleću i ponovo lebde,
prolaze dodirujući sivoplavu
površinu vode i sleću
malo dalje, skoro bez prskanja.
Mora da jata
ribica šarenih trbuha
promiču dole stazama suviše nestalnim
da bi ih vodile, ili pingpong svetala i senki,
ili vetar
što se neprimetno spušta iz šumâ
i proizvodi tek srs, poneki odsjaj?

A mi menjamo prozor, poziciju,
čitamo rasejano slušajući pulsiranje krvi, disanje.
Ponekad, ali bez razloga, palimo lampu,
odemo do kuhinje ili pogledamo u vatru.

BLISTAVI KRIK SOVE

za Đorđa

Stvar preko puta
bez glasa je
i lica. Raste i ćuti, ili je nepomična.
To je stvar u zasedi.
Možemo li se uopšte pouzdati u slabu
svetlost jedne misli?
Ili da to ne radimo, te propadnemo pre vremena
u nerazlučivu tišinu. Samo pogled
imamo, budno oko, ljubav,
koliko nam treba da kažemo idemo dalje,
prijatelji. Još uvek dalje, polako.

Srediti, onda, značilo bi
pomeriti ono što ne treba, otvoriti
prolaz u šumi. Šta sija udno, neka majušna zvezda?
Ili nam neko već odavno prethodi, i zato
podrhtava plamen sveće koja odoleva, dugačka senka
koja oblizuje žbunove? Uslediće
drugi, možda udaljeni. Čak i za njih
čuvamo odblesak puta. Neki trag.

Goloruko, fragilno, kratkotrajno: ne drugo.

I potom? Ali pitanje nema smisla.
Korak, još jedan korak: kao cvet.
Ko tako korača nema više vremena
ni za bes ili strah. Gleda i sluša blistavi
krik sove, plavkastu paru
što se diže iz noćne mahovine,
iz hrapave kore debala.
Govori imena drveća i vode.
Sledi vodu, latice.

Ka svetlosti? Ne, ka onom *gde*
kamo svetlost poziva, ovaj svetlosni
krik, kratka radost.

Ne biser, nego otvaranje ostrige
neka bude to što nas vodi.

PESMICA O UNIVERZUMU U EKSPANZIJI

Kosmičko odbijanje
nije loša stvar, doktore Njutn.
To je kao ulomak svetlosti u stvarnosti.

Znati da neka sila
danas samo pretpostavljena
sve navodi na beg, na polazak;
i da svako telo
ili oblak prašine ili galaksija
hoće da ode, i gleda da to uradi kako zna i ume;
misliti o energiji koja se suprotstavlja
čak i gravitaciji: nije li to povod za radost?
Od onog starog poretka,
od starog jedinstva,
ostaje pozadinsko brujanje u kosmosu, crevno krčanje
kvazistelarnih objekata, patuljaste bele
uvenule teogonije; ali već univerzumi
zovu, pa ako jabuke i bombe
nastavljaju da neumoljivo padaju,
možda nije sve izgubljeno. Relativne
lakoće, želje, poneki oblik sreće.

ALPE DI FIRINEŠO, SA DANOM

I

Skupljao je listiće breze koje je puštao da padaju iz vazduha u vazduh, lake kao perce. Potom je veliki vetar obavljao svoju plesnu dužnost, veseli pas skakutao uokolo.

On je na svoj način plesao, možda je bio drvo, ili dim, možda oblak. Usne su glasno cmakale i ljubile, rukama je milovao nešto nevidljivo, skrivene vilenjake ili reči, vodene tokove. Iza, litice žutila koje je gotovo škodilo, visoke stene i stoletne bukove šume. Mi, zapravo: vikend turisti, proždrljivi. Ali niko nije umeo da bude tu kao taj dečak zatvoren u svoj muzički autizam.

II

Ovde se rađa nešto kao potok.

Veliki kamenovi skupili su se i slepili u ovim šumama, i pomaljaju se sa geoloških visina. Korenovi i lišće koje je mestimično pokvašeno, malo vode koja kao da silazi iz ničega i narasta kod čekićâ udoline, i retkih napuštenih mlinova.

Ulegnuće danâ. Sićušne stvari. Leptiri.

III

Na grebenu, pričaš, nije se desilo bogzna šta zbog pomračenja sunca: dosadno, kad bolje pogledaš. Ali bio je to mesec zemaljskih i nebeskih buba, glasnih između stričaka.

I, najednom, njihov muk postade beskrajn, zastrašujući.

NA PRAGU ZIME

Prļjava kiša po šumskoj vatři,
vejavica iznad magli.

Ali danas, nešto se budi, upravo kad
smo mislili da čekamo, i ostarimo tako: mokre
daske, isparenja, rezignirane pospanosti.
A nije bilo horizonta, ili radosti: setne stvari
setno su se odvijale, krastače
spremljene u hiljadu sosova. Bez svrhe, sada,
i pravca, nešto se budi, najavljuje,
što još nije. I svako izlazi
iz mnogih samoća, stidljivo priča
sa drugima. Tren samo pre stege,
stiska: još su tu klešta, postrojeni,
oružanici. Ali nešto se budi,
ne sila a ipak već energija. Nešto pulsira
u samom korenju. Zimo, dođi,
skoro smo spremni. Ponizni i spremni. Razoružani.

LEO MEDITIRA

*Desi se i tebi da gledaš u zvezde
i zaboraviš da si živ jer ulaziš u misli
i budiš se posle ne znajući gde si ali je mnogo lepo?*

*Jer meni reči otiču tako brzo
da mi je dovoljna jedna za ceo roman; mesec,
na primer, ako pomislim mesec, to bude dosta.*

*Ali pre svega, kada gledam u zvezde,
pada mi na pamet jedna druga reč, vasiona,
mnogo je više od romana, ali tu nema toliko stranica.*

Ima samo jedna stranica, beskrajna.

*Znaš li šta radim kada radim ovo? Meditiram.
Ja to barem tako zovem, možda to drugi
zovu drugačije. Ali ja meditiram.*

(Sa italijanskog preveo **Dejan Ilić**)

FABIO PUSTERLA (*Fabio Pusterla*) rođen je 1957. u Mendriziju, živi u Luganu (Švajcarska), predaje italijanski jezik. Objavio pet knjiga poezije: *Concessione all'inverno* (Edizioni Casagrande, Bellinzona, 1985), *Bocksten* (Marcos y Marcos, Milano, 1989), *Le cose senza storia* (Marcos y Marcos, Milano, 1994), *Pietra sangue* (Marcos y Marcos, Milano, 1999) i *Folla sommersa* (Marcos y Marcos, Milano, 2004). Bavi se književnom kritikom i prevodnjem. Preveo pet knjiga Filipa Žakotea na italijanski, a autor je i antologije novije francuske poezije *Nel pieno giorno dell'oscurità* (Marcos y Marcos, Milano, 2000); prevodi i sa portugalskog.

Tri knjige izabranih pesama na francuskom: *Une voix pour le noir. Poésies 1985-1999* (Editions d'en bas, Lausanne, 2001), *Les choses sans histoire* (Empreintes, Lausanne, 2002) i *Duex rives* (Le Chambon-sur-Lignon, 2002); na nemačkom: *Solange Zeit bleibt/Dum vacat* (Limmat Verlag, Zürich, 2002). U pripremi i knjige na engleskom i portugalskom. Na srpskom: *Stvari bez istorije* (Rad, Beograd, 2002).

Pesme koje ovde donosimo uzete su iz poslednje autorove zbirke *Potopljena gomila* (2004). (D. I.)